

BILTEN

ANNA LINDH FONDACIJA BOSANSKOHERCEGOVAČKE MREŽE

Broj 14

juli – avgust 2025.

Dragi prijatelji/ce,

Pred vama je četrnaesto izdanje Informatora bosanskohercegovačke Mreže Anna Lindh Fondacije. (Juli - Avgust 2025.)

U njemu se nalaze informacije o aktivnostima članica ALF BiH, informacije koje dobijamo od Sekretarijata ALF, pozivi za aktivnosti, projekte, partnerstva itd...

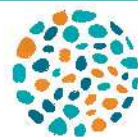
Informator za sada izlazi na bosanskom-srpskom-hrvatskom jeziku.

Ukoliko želite podijeliti informacije o vašim aktivnostima za naredne brojeve informatora, možete ih slati na: orcuzla@bih.net.ba

Uživajte u čitanju!

U OVOM BROJU:

- PCRC Sarajevo;
- UDIK Sarajevo;
- LDA Mostar nastavlja pionirski program obuke za omladinske koordinateure/ice za inkluziju ;
- Radionica Garaža Mostar - poziv na Maker Faire;
- Udruženje „Leptir“ Srebrenica

PCRC Sarajevo

Škola za mlade Srebrenica '25

Mladi istraživači, lideri i aktivisti iz Bosne i Hercegovine i još 22 države učestvovali su od 6. do 12. jula na [šestoj Školi za mlade Srebrenica](#), u organizaciji Centra za postkonfliktna istraživanja.

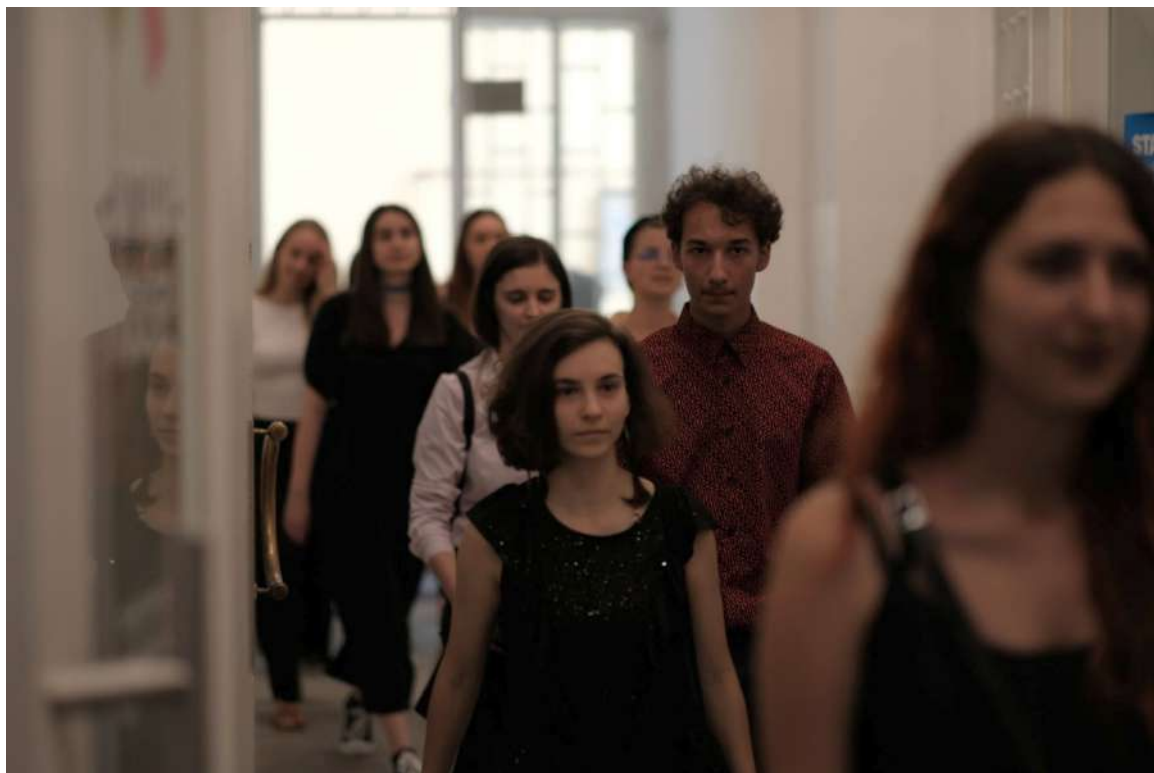
U Sarajevu, Tuzli i Srebrenici, povodom obilježavanja 30. godišnjice genocida, učili su o prevenciji ratnih zločina i genocida, očuvanju kulture sjećanja i gradili mreže koje povezuju mlade iz cijelog svijeta u izgradnji mira. Učesnici su prisustvovali i komemoraciji genocida u Srebrenici, gdje su odali počast ubijenima.

Izgradnja mostova širom regije

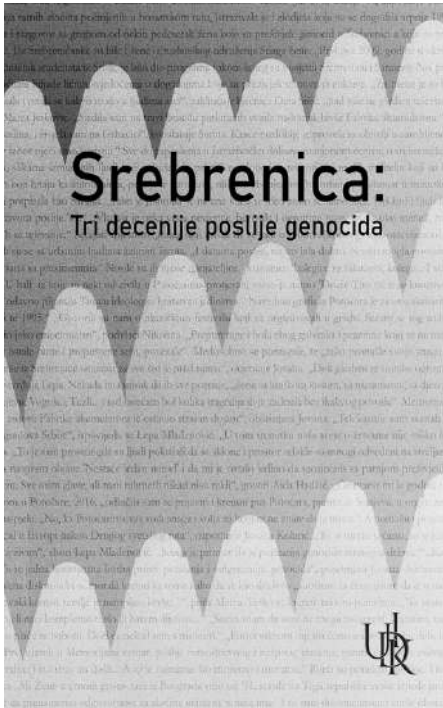
Evropska unija u Bosni i Hercegovini, u partnerstvu sa Centrom za postkonfliktna istraživanja, organizovala je 3. Omladinsku akademiju „[Stanje mira](#)“ od 1. do 14. augusta u Bosni i Hercegovini. Pedeset mladih ljudi iz cijelog regiona Zapadnog Balkana učestvovalo je u programu koji se odvijao širom zemlje, sa aktivnostima u Sarajevu, Istočnom Sarajevu, Tuzli, Brčkom, Ugljeviku, Travniku i Vitezu. Sa glavnim ciljem doprinosa mirnijoj i demokratskijoj budućnosti na Zapadnom Balkanu, Omladinska

akademija „Stanje mira“ nastoji unaprijediti kapacitete i društveni kapital mladih sa Zapadnog Balkana kako bi mogli ostvariti značajne promjene u sadašnjosti.

UDIK Sarajevo

Srebrenica: Tri decenije poslije genocida

U povodu tridesete godišnjice genocida u Srebrenici, Udruženje za društvena istraživanja i komunikacije (UDIK) je početkom jula predstavilo publikaciju „SREBRENICA: Tri decenije poslije genocida“ kojom se nastoji odati počast žrtvama genocida i članovima njihovih porodica koji se trideset godina neumorno bore za istinu i pravdu. Publikacija predstavlja svojevrsno sumiranje važnijih trenutaka u suočavanju našeg društva i svijeta sa monstruoznostima koje su zadesile Srebrenicu u julu 1995. Treće poglavlje ove knjige je ujedno i najintimnije jer se ne fokusira na utvrđene činjenice već donosi lične priče i iskustva žena koje su govorile o genocidu i Srebrenici. One su za potrebe ovog istraživanja podijelile svoja sjećanja, misli i osjećanja. Obzirom da je Generalna skupština Ujedinjenih nacija 2024. usvojila Rezoluciju kojom se 11. juli proglašava Međunarodnim danom sjećanja na genocid u Srebrenici i osuđuju negiranje genocida i veličanje ratnih zločinaca, ova

publikacija će biti koristan materijal u postizanju ovih namjera koje Rezolucija donosi.

30 godišnjica: Pamtimo zločine u Oluji

Povodom 30. godišnjice vojno-policijske operacije Oluja u ponedjeljak 4.8.2025. organizovana je polusatna antiratna akcija na Trgu bana Jelačića u Zagrebu. Aktivnost su organizovali Centar za žene žrtve rata – ROSA, Zagreb; Udruženje za društvena istraživanja i komunikacije (UDIK), Sarajevo; Centar za građansku hrabrost, Zagreb; Documenta – Centar za suočavanje s

prošlošću, Zagreb i Ženska mreža Hrvatske. Organizatori su ovom akcijom zatražili sustavno prikupljanje, provjeru i sistematiziranje podataka iz različitih izvora. Vladinih, nevladinih institucija i organizacija, te objedinjavanje postojećih rezultata istraživanja s ciljem utvrđivanja činjenica koje će biti dostupne javnosti, a koje se tiču zločina počinjenih tokom operacije Oluja. Poručeno je da suočavanje društva sa ratnom prošlošću devedesetih mora biti utemeljeno na činjenicama o počinjenim ratnim zločinima.

Građanska inicijativa za sjećanje i komemoracije

Kako bi nastavio promovirati aktivnu ulogu mladih u društvu, kao i važnost saradnje vladinog i nevladinog sektora, UDIK je pokrenuo mrežu pod nazivom Građanska inicijativa za sjećanje i komemoracije (GISK). Cilj ove inicijative jeste zajednički građanski i politički angažman u kulturi sjećanja, povećanje društvene kohezije i raznolikosti u Bosni i Hercegovini. Budite dio naše inicijative i svojim angažmanom doprinesite boljem suživotu u svojoj sredini. Prijave šaljite na e-mail: prijava.gisk@gmail.com. U julu i avgustu su nastavljene redovne aktivnosti obilaska lokalnih mjesta sjećanja i susreti sa lokalnim akterima, prije svega političkim liderima u zajednici. Terenske posjete su poslužile za edukaciju građana, a prije svega mladih ljudi, o ratnim zločinima tokom devedesetih s fokusom na komemorisanje manjinskih grupa u zajednici.

GISK

LDA Mostar nastavlja pionirski program obuke za omladinske koordinate/ice za inkluziju

Koćuša, Ljubuški - Agencija lokalne demokratije (LDA) Mostar od 1. do 5. rujna u Koćuši pokraj Ljubuškog organizira drugi ciklus obuke za buduće omladinske koordinate i koordinatorice za inkluziju. Ovo je prvi program te vrste u Bosni i Hercegovini, namijenjen jačanju kapaciteta za rad s mladima koji nisu uključeni u obrazovanje, zapošljavanje ili osposobljavanja (NEET).

BiH je druga u Europi (odmah iza Turske) po visokom udjelu NEET mladih - čak 24,7% mladih isključeno je iz društvenih i ekonomskih procesa u našoj zemlji. Za usporedbu, u Nizozemskoj je taj broj pet puta manji (5,9%). Ovi podaci govore sami za sebe: radi se o jednoj od najranjivijih društvenih skupina, često nevidljivoj u javnosti, suočenoj s ozbiljnim preprekama koje zahtijevaju sustavne i koordinirane odgovore. Program omladinskih koordinatorica/ica za inkluziju osmišljen je upravo kako bi ponudio rješenja i otvorio vrata prilikama koje im nedostaju.

Tijekom petodnevne obuke, omladinski radnici, pojedinci i predstavnici institucija koje se bave pitanjima mladih iz različitih dijelova BiH nastavit će unaprijeđivati svoja znanja, ovaj put o europskim politikama i međunarodnim instrumentima financiranja, razvijati Akcijske planove za inkluziju i učiti kako primijeniti konkretne alate za jačanje angažmana mladih te poticanje institucionalnih promjena.

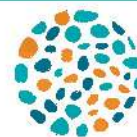
LDA Mostar razvila je posebnu metodologiju koja poseban naglasak stavlja na dugoročna, održiva rješenja koja pomažu NEET mladima da pronađu put ka obrazovanju, zapošljavanju, osposobljavanju i aktivnom sudjelovanju u društvu.

Susret s medjima - četvrtak, 4. rujna 2025.

Pozivamo predstavnike medija da nas posjete u Koćuši pokraj Ljubuškog u četvrtak, 4. rujna 2025., kako bi imali priliku razgovarati sa sudionicima obuke - čuti njihova iskustva, upoznati se s primjerima dobre prakse inkluzije NEET mladih, te razgovarati s organizatorima o važnosti ove inicijative za društvo. Izjave za medije predviđene su u terminu od 11:30 do 12:00, no organizatori će biti dostupni i za dogovoriti termin koji vašoj medijskoj kući odgovarao.

Za dodatne informacije, možete kontaktirati menadžericu Odjela za komunikacije i odnose s javnošću LDA Mostar Jelenu Krešić na mail jelena@ldamostar.org ili na telefon +387 36 333

Maker Faire po prvi put u Mostaru: Festival za sve generacije

Mostar će 4.10.2025. ugostiti prvi Maker Faire, festival kreativnosti i inovacija koji donosi radionice i programe za sve uzraste.

Mostar će 4.10.2025. godine postati centar kreativnosti i inovacija, jer će se u ovom gradu održati prvi Maker Faire u Hercegovini - svjetski poznati festival koji spaja umjetnost, nauku, tehnologiju, zanate i "uradi sam" kulturu.

Maker Faire je događaj koji širom svijeta okuplja inovatore, zanatlije, umjetnike, inženjere, hobiste i vizionare svih generacija, ljude koji vole praviti stvari i dijeliti svoje znanje s drugima. Posjetioци u Mostaru će imati priliku da istraže interaktivne radionice, upoznaju neobične izume i vide kako ideje nastaju pred njihovim očima.

Poziv za izlagače

Organizatori pozivaju sve koji se bave rukotvorinama, inovacijama, tehnologijom, umjetnošću, reciklažom, zero waste dizajnom, edukacijom ili kreativnim hobiem da se prijave za sudjelovanje. Maker Faire Mostar otvoren je i za pojedince i za organizacije, a sudjelovanje je besplatno.

Zainteresirani izlagači se mogu prijaviti putem web stranice <https://makerfaire-mostar.com/registracija>

Zašto sudjelovati?

Organizatori ističu da Maker Faire pruža jedinstvenu priliku za predstavljanje rada pred hiljadama posjetitelja, umrežavanje s kreativcima iz BiH, regije i svijeta, medijsku i promotivnu vidljivost, ali i inspiraciju i nove ideje kroz interakciju s publikom i drugim izlagačima.

Festival za sve generacije

Maker Faire Mostar zamišljen je kao interaktivni festival kreativnosti i inovacija na kojem posjetitelji ne samo da razgledaju izložene projekte, već i aktivno uče o procesu njihove izrade i načinu rada.

Program će obuhvatiti 3D printanje, robote, ručne zanate, reciklažne projekte i umjetničke performanse, s ciljem da svatko pronađe nešto što ga inspirira.

Ulaz na festival je slobodan.

Više informacija dostupno je na web stranici <https://makerfaire-mostar.com> a zainteresirani se mogu obratiti organizatorima putem e-mail adrese info@makerfaire-mostar.com

Organizator događaja je neprofitna organizacija Radionica Garaža. Projekt je finansijski podržan kroz Western Balkans Fund 7th Call for Proposals, u saradnji s Evropskom unijom, IPA III - Instrumentom za pretprijetnu pomoć. Također, podršku su pružili Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke kao i Grad Mostar.

Udruženje „Leptir“ Srebrenica - Žene sa invaliditetom i majke djece sa invaliditetom u borbi za život bez nasilja

Udruženje „Leptir“ iz Srebrenice je u proteklom periodu realizovalo projekt „Zaštita dostojanstva i pravo na život bez nasilja“, koji je bio fokusiran na žene i djevojke sa invaliditetom i majke djece sa invaliditetom iz ruralnih sredina Srebrenice i Bratunca. Kroz direktan rad s korisnicama i podršku institucijama, projekt je imao za cilj osnažiti ovu izuzetno ranjivu grupu žena, povećati njihovu vidljivost u društvu i doprinijeti smanjenju svih oblika nasilja nad njima.

Korisnice projekta uglavnom su povratnice koje su preživjele ratne traume, samohrane majke, žene sa fizičkim, senzornim i intelektualnim poteškoćama koje su godinama izložene psihološkom, ekonomskom, institucionalnom i porodičnom nasilju. Njihov položaj dodatno je otežan izolacijom, ovisnošću o porodici, niskim obrazovanjem i nerazumijevanjem zajednice.

Tokom projekta:

- Aktiviran je SOS broj za anonimnu prijavu nasilja i psihosocijalnu podršku, dostupan 24 sata.
- Održano je 20 radionica psihološke podrške i 20 tematskih edukacija o pravima i procedurama zaštite.
- Realizovane su praktične radionice šivenja i izrade tjestenine radi ekonomskog osnaživanja žena.
- Organizovani su sastanci sa predstavnicima lokalnih institucija i dvije edukativne radio emisije s dometom preko 2.000 ljudi.
- Omogućeno je i učešće korisnica u kulturnim dešavanjima van lokalne zajednice (posjeta Sarajevu).

Kroz ove aktivnosti, osnaženo je 22 direktne korisnice, a informacije su putem medija i

društvenih mreža doprle do **preko 2.600 građana**, uključujući porodice, institucije i širu zajednicu.

Leptir je kroz ovaj projekt želio da prepozna, imenuje i javno govori o nasilju koje je često skriveno - o tišini koja okružuje žene sa invaliditetom. Želimo da naše korisnice steknu znanje, podršku i hrabrost da prepoznaju nasilje, prijave ga i izađu iz kruga zlostavljanja. Takođe, želimo da institucije prepoznaju svoju odgovornost i sistemski se uključe.

Ova iskustva su nam pokazala da borba za dostojanstven život žena sa invaliditetom mora biti stalna, lokalna i podržana - ne samo kroz projekte, već kao obaveza zajednice prema najranjivijima među nama.

Leptirići - priče o podršci, snazi i zajedništvu

Umjesto Rastka moglo je biti naše dijete, bratić, sestrić, unuk...!!!

Danas pišem za Rastka Ivanovića iz Bratunca. Imao je 16 godina kada je kao pješak stradao u saobraćajnoj nesreći.

Žena koja ga je udarila automobilom pobjegla je misleći da je udarila psa. Nije se ni zaustavila. Još uvijek nije zakonski odgovarala. Još je gore jer je odbornica u SO Srebrenica.

Svim vozačima se može dogoditi da udare pješaka, ali vjerujem da su rijetki oni koji bi pobjegli. Rijetko ko se ne bi zaustavio i pomogao - pa makar mislio da je pas. Bog jedino zna zašto nije se zaustavila..

Tada je počela Rastkova borba za život.

Rastko je doživio amneziju, nema osjećaj u kom vremenu i prostoru živi, oštećenja na mozgu su očigledna. Konstatovan mu je stoprocentni invaliditet. Hvala Bogu kičmu nije povrijedio, pa je nakon velike borbe stao na noge.

Prvu pomoć dobio je u Domu zdravlja, zatim je u Tuzli 40 dana vođena bitka za njegov život, dok ga nisu stabilizovali. Potom je prebačen u Zvornik, pa u Gradišku, gdje mu je konstatovana dezorijentisanost i nemogućnost da prepozna lica i predmete oko sebe.

Imao je jake epi napade. Zahvaljujući doktoru Zoranu Popoviću u Gradišci došlo je do poboljšanja.

Operisan je u Banja Luci, a dalje liječenje nastavio je u Gradišci, nakon čega je pušten na kućno liječenje. Iako su mu motoričke sposobnosti poboljšane, dezorijentisanost je ostala. I danas ima praznine, izgubio je pamćenje, ali ono čega se sjeća jesu upravo scene nesreće. Kad se probudio iz amnezije - prvo se sjetio trenutka kada ga je automobil udario.

Danas, nakon svih ovih godina, postoji nada - liječenje matičnim ćelijama u Rusiji. Stručnjaci su rekli da bi to moglo donijeti rezultat, ali potrebno je 35.000 evra.

Molimo sve vas, prijatelje, poznanike i ljude koje možda i ne poznajem, da pomognemo Rastku. Da damo priliku da stane čvrsto na svoje noge, da povрати život koji mu je prekinut.

Uplate možete izvršiti na račun njegovog oca Rade Ivanovića:

Uplate iz BiH (Unicredit banka):

Žiro račun: 45116640000

Transakcioni račun banke: 5510009999999-32

Uplate iz inostranstva (Poštanska štedionica A.D.):

Ivanović Rade

Broj partije: 200-136073320-03

IBAN: RS35200000013607332003

SWIFT CODE: SBPORSBG

Možete donijeti pomoć i u Udruženje roditelja hendikepirane djece i omladine Leptir Srebrenica, odakle će sve biti proslijeđeno porodici.

Dragi moji, svi smo na ispitu humanosti. Ne dajmo da ova majka ostane sama u svojoj borbi.

Rastko je naše dijete, brat, komšija, sugrađanin... Njegova borba je i naša borba.

